

EGE ÜNİVERSİTESİ DEVLET TÜRK MUSİKİSİ KONSERVATUARI KURUCU ÖĞRETİM ELEMANLARIYLA GÖRÜŞMELER

Atabey AYDIN

EÜ DTM Konservatuarı, Temel Bilimler Bölümü, Öğretim Görevlisi

*“Öğretmen bir kandile benzer,
kendini tüketerek başkalarına ışık verir.”*

Mustafa Kemal Atatürk

Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı Dergisi yayınlanmaya yeniden başlarken, Konservatuarı'nın kuruluşunda (1984-85) ve eğitim-öğretimin başladığı ilk yıllarda, “başkalarına ışık vermeyi” amaç edinmiş, kısıtlı olanaklara rağmen Türk müziğini bir sonraki nesillere aktarabilmeyi hedeflemiş, kurucu Öğretim Üyeleri ve Elemanları'ndan bahsetmek yerinde olacaktır. Bu bağlamda, kuruluşta ve eğitim-öğretimin ilk yıllarında görev yapan hocalarımızın bir bölümüyle görüşmeler gerçekleştirdik.

“Karşılıklı görüşme” yöntemi kullanılarak hazırlanan bu yazıda, Mustafa Hoşsu, Dr. Ayhan Sökmen, Hamit Çine, M. Tevfik Tutu, Yrd. Doç. Dr. Cengiz Aydın ve Prof. Berrak Taranç ile soru-cevap şeklinde bir söyleşi gerçekleştirdik. Görüşme sorularını hazırlarken destek olan Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. S. Bahadır Tutu'ya ve görüşmeleri gerçekleştirirken yardımlarını esirgemeyen lisans öğrencilerim A. Tolga Yaşkaya, Canan Çal, Çimen Yalçın, Efsun Polat, Engin Çal, Hakan Altıntaş, Meltem Suluoğlu ve Ozan Sam'a teşekkür ederim.

Kurucu ve ilk yıllarda görev alan hocalarla yapılan görüşmeler, dergimizin diğer sayılarında da devam edecektir.

MUSTAFA HOŞSU ile Yapılan Görüşme

- Kendinizi tanıtır mısınız?

İlk çalıştığım yer Eskişehir Köy Enstitüsü'dür. Hatta benden önce rahmetli Âşık Veysel orada, aynı kadroda çalışmıştı. Bu kadro, öğretmen muadili “Usta Öğretici” kadrosuydu. Dört sene burada hizmet ettim. O sırada Muzaffer Sarısözen Hocamızla tanıştım. Hocamız, yurdun her bir yanındaki türkülerini derlemek üzere bir sistem düzenlemişti. İllerin özel günlerinde (kurtuluş bayramı, vb.), yöresel sanatçıları Ankara'ya davet ediyorlardı. Biz de o sıralar Eskişehir'de icrayla uğraşan birkaç

arkadaşım ile Yurttan Sesler'in yayınlarına katılıyorduk. Bu vesileyle de halk müziğine olan aşinalığım artmaya başladı. Halk müziği usulleri hakkında fazla bir bilgim yoktu. Sarısözen Hoca'dan aldığım bilgiler sonucunda halk müziğine dair geniş bir dağarım oldu. Sonraları hocamız beni İzmir Radyosu'nda hoca olarak görmek istediğini belirtti. Kabul edip, İzmir Radyosu'na Koro Şef'i olarak atandım.

- Hangi yıllar arasında konservatuarda görev yaptınız?

Konservatuar'da 1985-2003 yılları arasında görev yaptım.

- Konservatuarımızın kuruluş süreci ve amacı hakkında bilgi verir misiniz?

1982'de TRT'den kendi isteğimle emekli oldum. Daha sonra Ege Üniversitesine bağlı olan "Mediko" kurumunda bir halk müziği topluluğu oluşturdu. O dönemki Rektör İbrahim Karaca idi. O günlerde konservatuar fikri oluşmuştu. Bunu o yıllarda başaramadık. 1985 yılında Ayhan SÖKMEN arkadaşımızın girişimleriyle konservatuar kuruldu.

- Düünden bugüne konservatuarın gelişimi-değişimi hakkında fikirleriniz nelerdir?

Yetişen öğrenciler çok iyi yerlere geldiler. Bilhassa benim öğrencilerimin iyi yerlerde olduğunu görüyorum.

- Okulumuz kurulurken herhangi bir müzik eğitim kurumu örnek alındı mı?

İTÜ Devlet Konservatuarı bizden önce kurulduğu için örnek alınmıştı. Bana göre önemli bir fark olan Türk Müziği Solfej ve Nazariyatı vardı. Biz buna ek olarak Halk Müziği Solfej ve Nazariyatı dersini koyduk.

- Konservatuarımızın kuruluşunun ilk yıllarında görev alan bir Öğretim Elemanı olarak, o zamanki ve bugünkü Türk müziği eğitim sistemi ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Biz biraz fanatiktik galiba. Türkülerin orijinaline yakın icra edilmesi gerektiğini düşünürdük. Bunlar kısmen yok oldu. Yeni bir akım başladı. Artık türkü besteleyenler var. Besteleme, klasik Türk müziğine özgüdür. Halk müziğinde türkü yakma geleneği vardır.

- Okulun ilk yıllarında karşılaşılan eğitim materyali sıkıntıları nasıl aşıldı?

Halk müziği adına ben sıkıntı yaşamadım. Hatta benim bir kitabım vardı. Derslerde onu işliyordum.

- Okulun ilk yönetim kadrosu oluşturulurken görev dağılımı nasıl yapıldı?

İlk Halk Müziği kadrosunu ben kurdum. Hatta ilk Ana Sanat Dalı Başkanlığı'nı da iki dönem yürüttüm. Klasik Türk Müziği Ana Sanat Dalı Başkanlığı'nda da Akın Özkan vardı. Tabi o sıra bütün bağlama derslerine girecek vaktim olmadı. Hamit ÇİNE geldi, Celal VURAL geldi. Kabak kemaneye Salih Urhan, repertuara Hale Gür, mey dersleri için de Kemal KIRMIZI vardı. Böylece kadro genişletildi.

- Okulun kuruluşundan bu yana Türkiye’de sosyal hayatta birçok değişim gerçekleşti. Bu değişimler okulun sanat anlayışını nasıl etkiledi ve bunun okulumuza yansımaları neler oldu?

Sizin mezun olduktan sonra istihdam sorunuz var. Bu çok önemli. Bu maalesef çözülemedi. Önceden birçok öğrencimiz mezun olduktan sonra TRT ve benzeri kurumlarda görev yapabiliyordu. Şimdileri sanatınızı çok iyi icra etseniz bile bu gibi kurumlara girmek oldukça zor. Artık öğretmenlik hakkınız da yok. Bu gibi sebeplerin olumsuz etkilediğini düşünüyorum.

- Okulumuz kurulmadan önce de İzmir ve çevresinde farklı çatılar altında Türk müziği eğitimi verilmekteydi. Bunlarla karşılaştırıldığında Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuarı’nda eğitim almanın avantajları ya da dezavantajları nelerdir?

Konservatuar etiketini kullanmak avantajlıdır. Bu sizlere çok şey kazandırır. Ünlü olmuş birçok öğrencim var. Onlar her yerde iftiharla konservatuar mezunu olduklarını söylerler. Bir sene formasyon dersleri alınıp öğretmenlik de yapılabilir.

- Günümüz koşullarında Türk müziğinin farklı ortamlardaki icrası devam ediyor. Türkiye’de Devlet Türk Müziği Konservatuarı’na ve diğer Türk müziğiyle ilgili kuruluşlara baktığınızda, Türk müziğinin geldiği seviyeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Beni rahatsız eden bir takım şeyler var. Örneğin evrensel olmak adına halk müziğinin ve klasik Türk müziğinin tınlarını yok etmeleri. Ayrıca üslup ve tavıra fazla dikkat etmemeleri. Bu büyük bir eksiklik. Örneğin bağlama çalan bir saz sanatçısı Konya tezenesi vuracak. Konservatuarlarda bunun eğitimi hala veriliyor ama dışa aktarımı çok sağlıklı değil. Şu anki TRT’de de aynı şey söz konusu. Ama konservatuar bu konuda TRT’ye göre biraz daha muhafazakâr. TRT’de bir dönem yığılma oldu, yetenekli yetenezsiz herkesi aldılar. Dört beş türküyü emekli olan insanlar var. Kadrolu oldukları için bir şey de yapılamıyor ne yazık ki!

- Konservatuar eğitimci ve öğrencilerine önerileriniz nelerdir?

Konservatuardan aldıkları eğitimin üstüne orijinalini, özünü bozmadan bir şeyler katabilmek önemli olan. Her müzik dalını, diğer sazları katmadan kendi sazlarıyla çalmaya özen göstermeli. Diğer sazları kullanacaklarsa da kendi sazlarının önüne geçmeyecek şekilde kullanabilmeliler. Örneğin türkülere basgitar koyuyorlar, divan sazı gibi ikinci sesleri veriyor, yerinde kullanıldığı zaman güzel olabiliyor. Son zamanlarda bazı sanatçılar çıktıkları programlarda uzun hava besteledim diye sözler ediyorlar. Öyle şeylere tenezzül etmemek lazım, önce elimizde olan yüzlerce, binlerce türküyü icra edebilmek için çaba sarf etmeliyiz. Bana göre okumak çok güzel bir şey. İdeallerinizin peşinden gidin.

Dr. AYHAN SÖKMEN ile Yapılan Görüşme

- Kendinizi tanıtır mısınız?

Ben 03.10.1929 yılında İstanbul'da Göztepe semtinde doğmuşum. İlkokulu Merdiven köyde, sonra Yıldız Yatılı Okulunda okudum. Ortaokulu Sarıyer'de okudum. Babam Anadolu Kavağı'nda görevliydi. Sonra Haydarpaşa'da liseyi bitirdim. Daha sonra İstanbul Tıp Fakültesine girdim. Göztepe'de Şuayip Elkutlu (Rakım Elkutlu'nun oğlu) ile müziğe başladım. Rakım hocanın eserleri ile ilgili bir konser hazırlığıydı o. Kadıköy halk evinde o konseri verdik. Ben orada Hicazkâr bir şarkı okudum ilk defa. "Bekledim Fecre Kadar Gelmedin". Daha sonra Belediye Konservatuarına yazıldım. O zaman devlet konservatuarı yoktu. 1953'te orayı bitirdim. Aynı zamanda tıbbiyenin son sınıfına gelmiştim. İstanbul Belediye Konservatuarı İcra Heyetine bir imtihanla girdim. Orada birçok sanatçı ile birlikte oldum. Ekrem Kongar, Muzaffer Birtan, Mefaret Yıldırım, Yorga Bacanos, Refik Fersan gibi hocalarla beraberdim. O bakımdan çok şanslıyım. Aynı zamanda notaların tanzim işleriyle ilgileniyordum. 1954'te tıbbiyeyi bitirdim. Ankara'da asker oldum. Sonra Bahriye kısmına dâhil oldum. Askerliği bitirdikten sonrada meslek olarak Kahramanmaraş Devlet Demir Yolları Kısım Hekimliği'ne tayin edildim. Daha sonra Manisa Akhisar'a tayin edildim ve burada bayanlardan oluşan bir koro kurdum. Burada bir buçuk sene kaldıktan sonra İzmir'e Ege Üniversitesi Göz Kliniğine geldim. Selahattin Erbakan Hocanın yanında asistanlığa başladım. Aşağı yukarı 1958'den 1963' e kadar evvela iktisadımı bitirdim sonrada baş asistan olarak klinikte çalıştım. Ve o sırada da (60 yıllarında) İzmir Radyosu'nda yapılan bir sınavla TRT'ye dâhil oldum. Radyoda koro şefliği ve ses sanatkarlığına devam ettim. 1000'den fazla koro yönettim. Daha sonra Konservatuar da görev yaptım. Kurmuş olduğum korolarla konserler vermeye devam ediyorum.

- Hangi yıllar arasında konservatuarda görev yaptınız?

84 ile 89 arasında Konservatuarda görev yaptım. Evvela dışarıdan saat ücretli çalışıyordum. Son sene kadroya geçtim ve müdür yardımcılığı yaptım.

- Konservatuarımızın kuruluş süreci ve amacı hakkında bilgi verir misiniz?

İstanbul'daki Devlet Konservatuarı Türk Musikisi'nin sanatçılarını yetiştirmek ve daha ciddi bir üniversite düzeyinde eğitim görmeleri için okula ihtiyaç olduğunu belirtmiştim. Devlet başkanına bir mektupla bildirdim. Bu teklifimi Kenan Evren ciddiyetle karşıladı. Ege Üniversitesi'nin bütçesi, Ankara'ya gittiğinde 1983'ün Mart ayında bir yazı ile bütçenin altına "Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı'nı kurar" yazıyordu. Bu bir talimattı, emirdi yani. Böylece konservatuarın kuruluş hazırlıklarına başladık. Sınavı açtık. İmtihan heyetini davet ettik. 50 öğrenci aldık o zaman Temel Bilimlerin açılışında. Refet Saygılı hoca da konservatuar müdürlüğünü üstlendi. Ben ona rehberlik ediyordum daima.

- Okulumuz kurulurken herhangi bir müzik eğitim kurumu örnek alındı mı?

İstanbul Devlet Konservatuarı örneğimiz olmuştur. Zaten ders programı yönetmeliğini oradan getirdim. 1985-1986 yıllarında Ankara'da bir konu gündeme

geldi; “konservatuarlar üniversitelere mi bağlı kalmalıdır, yoksa Kültür Bakanlığına mı geçmelidir?” Bunun üzerine, Türk Amerikan Derneği’nde çalıştığım, oradaki müzik eğitimi veren kurumlar hakkında araştırma yaptım. Baktım ki orada üniversitelerde müzik bölümleri var. Bunların hepsini Refet Saygılı’ya verdim. Daha sonra YÖK Başkanı Kemal Karhan Beyi’nde desteğiyle konservatuarlar üniversitelere kaldı.

- Konservatuarımızın ilk yıllarında görev alan bir öğretim elemanı olarak, o zamanki ve bugünkü Türk müziği eğitim sistemi ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

O zamanki eğitimde hocaları ben tavsiye ettim, geliştirme konusunda epey faaliyette bulundum. Fakat bu zamanda durum nedir bilemiyorum. Mesela ben bir makam öğrettiğimde öğrencilerime derdim ki; “kendi çabanızla bu makamdan birer beste yapın iki ders sonra bu besteyi bize okuyun.” Bu gibi teşvikler dışında davet ettiğim sanatçılar oldu. Erol Sayan, Melahat Pars, Sadi Hoşses, Cinuçen Tanrıkorur, Selahattin İçli gibi her gelen sanatçıyı okula getirir, öğrencilerimle tanıştırdım. Bu sanatçılar küçük konferanslar verirlerdi. Yesari Asım ve Alâeddin Yavaşçada bu sanatçılara dâhildir. Haftanın bir gününü de öğrenci etkinliklerine ayırmıştık.

- Okulun ilk yıllarında karşılaşılan eğitim materyali sıkıntıları nasıl aşıldı?

Öğrencilere kaynak kütüphanemiz vardı okulda. Ali Rıza Avni, Onur Akdoğu gibi yazar, araştıran hocalarımız vardı. Mesela çalgı yapım bölümü açıldığında ihtiyaçları karşılamak amacı ile bir konser vermiştik.

- Okulumuz kurulmadan önce İzmir ve çevresinde farklı çatılar altında Türk Müziği eğitimi verilmekteydi. Bunlarla karşılaştırıldığında Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarında eğitim almanın avantajları ve dezavantajları nelerdir?

Faydaları çok, öğretmen kadrosu çok daha gelişti, geniş imkânlarla çalışıyorsunuz. İzmir’de aynı zamanda salonda arttı. Biz başladığımızda AKM bile yoktu, konser yapılmazdı. Sadece Elhamra sinemasında (şimdiki opera binası) sergilenirdi konserler. İzmir musiki cemiyeti ile yapardık konserleri. Bir iki tane sanat müziği korusu vardı.

- Günümüz koşullarında Türk Müziğinin farklı ortamlardaki icrası devam ediyor. Türkiye’de Devlet Türk Müziği Konservatuarlarına ve diğer Türk Müziği kuruluşlarına baktığımızda, Türk Müziğinin geldiği seviyeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Öncelikle icracılar çoğaldı, eskiden parmakla gösterilirlerdi, çok azlardı. Müzik seviyesi belirli bir yerde olmalı ve devlet koroları o seviyeyi sağlamak durumundalar. Konservatuarlarla örnek olacak çalışmalar yapılmalıdır.

- Konservatuar öğrencilerini önerileriniz nelerdir?

Okullarda konferanslar vererek, öğretmenlik yaparak, korolar kurarak bir şeyler yapılabilir. Müziğin eğitimcisi, icracısı, yayıncısı olmalısınız, hepiniz birer güçsünüz, en önemlisi topluma mal olmalısınız. Ümidimiz gençliğimiz. Biz geldik, gidiyoruz. Sizlere güveniyoruz...

HAMİT ÇİNE ile Yapılan Görüşme

Kendinizi tanıtır mısınız?

1926 Burdur doğumluyum. İlköğretimimi Burdur'da yaptım. İstanbul Haydapaşa Lisesi'ni bitirdikten sonra İzmir İktisadi İdari Bilimler Fakültesini bitirdim. Müzik aşkı bize ailemizden geçmiştir. Küçük yaştan itibaren kardeşimle birlikte TSM ve THM üzerine çalışmalarım oldu, tabi esas ilgi alanım bağlamaydı. Profesyonel müzik hayatım 1950'li yıllarda M. Sarısözen'le tanışmamla başladı. Sarısözen beni Ankara Radyosuna almak istiyordu ancak ben İzmir'de okuduğum için Ankara'ya gidemedim. Yine Sarısözen'in tavsiyesiyle İzmir Radyosu'nda ve zaman zaman da Ankara radyosunda Teke Zortlatması, Serenler Zeybeği gibi çeşitli zeybekler icra ettim.

- Hangi yıllar arasında konservatuarda görev yaptınız?

1985-1991 yılları arasında görev yaptım.

- Konservatuvarımızın kuruluş süreci ve amacı hakkında bilgi verir misiniz?

Kuruluş sürecini bilmiyorum. Fakat ben kendi kanaatimce başlangıçta bir hazırlık sınıfının olduğu; hazırlık sınıfında notanın ve Türk müziğinin temel yapısının öğretildiği ve nihayetinde de Türk müziğinin kökeni Türk halk müziği olmak zorunda olduğuna göre, sanat müzikçisiyle batıcısıyla herkesin bağlamayı öğrenerek mezun olduğu bir okul hedeflemiştik. E öyle olmadı tabi. İnsanların müzik adına, kültür adına bir şeyler yapması lazımdı. En azından mezun olduklarında öğretmenlik yaparak bu kültürü devam ettirmeleri gerekirdi, sonra öğretmenlik hakkını da aldılar ellerinden.

- Düünden bugüne konservatuvarın gelişimi-değişimi hakkında fikirleriniz neler?

Bir değişiklik yok. Mesela biz ayrıldık, bizim öğrencilerimiz orada hoca oldular. Oradaki hocaların araştırma görevlisi olarak çalışması lazım. Öyle 3-5 gün de değil. Bir keresinde onlardan biri bizim oralara bir düğüne (Burdur'a) gidiyor." Hocam o an sizi takdir ettim" diyor. "Hocam Serenler zeybeği çal dediler, sizin öğrettiğiniz tavırda çalınca mest oldular" diyor. Yani öyle mezun olur olmaz hoca yapmamaları lazım, yörelerde tavırlar, deyimler var. Bunları yörede öğrenmeleri lazım. Şimdi, iyi müzisyenler yetişiyor. Yetiştiler. Ama dediğim gibi, müzisyen yetişiyor. Yani kültürü sürdüreceklemanların yetişmesi lazım. Yoksa Batı konservatuvarlarında olduğu gibi yalnızca müzisyen yetişir.

- Okulumuz kurulurken herhangi bir müzik eğitim kurumunu örnek aldınız mı?

Hayır. Türk müziği eğitimi anlamında örnek alabileceğim bir kurum olmadı ancak Batı müziğinin çalışma tekniğine hayranım. Dediğim gibi başta bir hazırlık sınıfının olması lazım. Orada önce Türk müziğinin, solfejnin iyice öğretilmesi lazım.

- Konservatuvarımızın kuruluşunun ilk yıllarında görev alan bir öğretim elemanı olarak, o zamanki ve bugünkü Türk müziği eğitim sistemi ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Şimdiki eğitim sistemleri tabi daha iyi. Teknik cihazlar daha iyi. Öğrenciler de daha şuurulu, okula girmeden önce "ben kaval ya da bağlama çalacağım" diyebiliyor. O dönem öyle değildi, öyle mi olacak böyle mi olacak... Bir kargaşa vardı.

- Okulun ilk yıllarında karşılaşılan eğitim materyali sıkıntıları nasıl aşıldı?

Bizim gibi olan insanların araştırmaları, çabalarıyla bugün konservatuarlar dolmuş durumda. O zamanlar herkes kişisel çalışmasını yapıyordu. Araştırıyordu, çabalıyordu ve öğrencilere örnek oluyordu. Mesela ben Folklor derslerine girdim. Halk deyimleri, atasözleri folklor içinde başlı başına bir yer tutar. Çocuklara derdim ki, "yazın gittiğiniz yerlerde araştırın, yazın lütfen". Geçenlerde bir kız geldi "hocam siz böyle demiştiniz ya, Karşıyaka'da iskelede otururken –havalarda da soğuk o zaman, kış-bir kadın geldi 'Yavrum, yazın yaşa kışın taşa oturulmaz.' dedi. Siz aklıma geldiniz hemen yazdım, not ettim" dedi.

- Okulun ilk yönetim kadrosu oluşturulurken görev dağılımı nasıl yapıldı?

Şimdi biz dedik ya; o zaman öğretim görevlisi olacak yetişmiş eleman yok. Yüksek tahsilli radyo sanatçılarından aldılar, bizi de öyle çağırdılar. Mahalli sanatçılardan bir dönem istifade edildi, rektöre zorla gittim Fethiye'den Ramazan Güngör'ü getirdim. R. Güngör, hastaydı. Bir hafta çocuklara gösterdim işte bakın üç telli... diye. Kendimiz bilemiyorsak bir ustayı getirip gösterirdik.

- Okulun kuruluşundan bu yana Türkiye'de sosyal hayatta birçok değişim gerçekleşti. Bu değişimler, okulun sanat anlayışını nasıl etkiledi ve bunun okulumuza yansımaları neler oldu?

Vallaha... Dedim ya... Bu teknik çalışmalar sonucunda bir iyileşme var. Yani sanatsal olarak gerek bağlama çalmada gerek ud çalmada vs. olsun. Bir de kişisel olarak yeteneklerin ortaya çıkarılması var. Bir müzik ekolü yaratılmış ama taklitle ama şöyle böyle... Bir müzisyen yaratılıyor yani.

- Okulumuz kurulmadan önce de İzmir ve çevresinde farklı çatılar altında Türk müziği eğitimi verilmekteydi. Bunlarla karşılaştırıldığında, EÜ DTMK'da eğitim almanın avantajları ya da dezavantajları nelerdir?

Şimdi. Dışarıda, çantadan yetişme. Kendi yeteneğiyle, kendi zevkiyle yetişmiş. Onlardan da sanatsal yönüyle olanlar radyoda çok. Ama konservatuar da teknik yönüyle, eğitimiyle çok daha güçlü ve gelişmiş durumda, daha iyi sanatçılar yetişmiştir. Çünkü bu işin tekniğine baktığında notasını, tavrını, usulünü, sözünü, makamını öğrendiği için gerçek bir sanatçı olarak, daha güzel yetişmiş tarzda ortaya çıkacaktır.

- Günümüz koşullarında Türk müziğinin farklı ortamlardaki icrası devam ediyor. Türkiye'de DTMK'lara ve diğer Türk müziğiyle ilgili kuruluşlara baktığınızda, Türk müziğinin geldiği seviyeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Şimdi, Batıyı ayıracağız. Batı bize düşmandır. Yani halk musikisine Türk sanat musikisine düşmandır. Onların zaten nota tekniğiyle, bizim nota tekniğimiz, öğretme şeklimiz farklıdır. Bugün, TRT'den, gerçi bir takım ideolojik bozukluklar var ama vatandaş, sanatçı sanatını icra edebiliyor, yürütebiliyor. Yani gelişmiş olarak Türk sanat müziği ya da Türk halk müziği bugünkü seviyeye erişmiştir. Ama resmi olarak baltalanmaktadır o ayrı mesele.

- Konservatuar eğitimci ve öğrencilerine önerileriniz nelerdir?

Valla işte söylediğim gibi, bence önce kültür elemanı olmak lazım. Ben halk müziğinin yöresel tavırların, yöresel sözlerin, yöresel oyunların, değişmemiş, bugüne kadar gelmiş, bozulmamış şekilleriyle devamını talep ederim. Yani, dokuz sayısı olmayan farklı zamanda bir zeybek olmaz. Bunun istisnası yoktur. 4 zamanlı 2 zamanlı olmaz. 9 zamanlıdır zeybek. Bunun dokuz sayılı devam etmesi, kültürümüzün gerçek değerini ortaya koyar. Yoksa yozlaşmış, istediğini ezip bozmak bir işe yaramıyor. Düşüncelerim bunlardır.

MEHMET TEVFİK TUTU ile Yapılan Görüşme

- Kendinizi tanıtır mısınız?

Efendim adım Mehmet Tevfik TUTU. Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuarı'ndan emekli müzik öğretmeniyim. Tahsil hayatım yatılı okulda geçti. 12 yıl yatılı okudum. Gazi Eğitim Enstitüsü'nü bitirdim. Oradan bir süre yurt dışına gitme imkânım oldu. Bir süre orada kaldıktan sonra dönüşümü yaptım. İstanbul operasında göreve başladım ama ardından tekrar eğitimciliğe döndüm. Liselerde on yıl idarecilik, müdürlük de yaptım. En son Buca Eğitim Fakültesine Müdür Yardımcısı olarak atandım.

- Hangi yıllar arasında konservatuarda görev yaptınız?

Rahmetli Onur Akdoğu ile tanışmıştım ve kendisi beni 1982 yılında Ege Üniversitesine aldı. 1 sene sözleşmeli çalıştıktan sonra kadrolu olarak görevime devam ettim. Ardından 15 yıl Ege Üniversitesi bünyesinde görev yaptım.

- Konservatuarımızın kuruluş süreci ve amacı hakkında bilgi verir misiniz?

Kültür bakımından zengin ve sanata çok düşkün İzmir gibi büyük bir kentte Türk müziğini öğreten ve topluma yaymaya çalışan akademik bir kurum olmaması büyük noksanlıktı. Bir Türk müziği korosu dahi yoktu. İşte bu konular birlikte ele alındığında bir ihtiyaçtan dolayı amatör korolar Ayhan Sökmen tarafından bir araya getirildi. Dönemin Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile temasa geçilerek bu okulun kurulması sağlandı. Tamamen sosyal ihtiyaçlardan dolayı kurulan bir kuruluştur.

- Dünden bugüne konservatuarın gelişimi-değişimi hakkında fikirleriniz nelerdir?

Konservatuarın ilk kuruluşunda sandalye bile bulmakta zorlandığımızı hatırlıyorum. Geçen günlerde yaptığım ziyarette fark ettiğim üzere her odada piyano vardı. Fakat bizim dönemimizde okulda sadece bir adet piyano vardı ve onu kullanmak da yasaktı. İlk zamanlarda, o piyanoyu öğrencilere yasaklamışlardı. Sadece solfej hocası kullanırdı. O zamanlar öğrencim olan Prof. Dr. Hakan Cevher'i gizlice odaya alır piyano çalışmasını sağladım. O dönemlerde derslik ve öğretim elemanı sıkıntımız da vardı. İstanbul'dan, TRT'den gelen arkadaşlarla bu eksiklikler kapatılmaya çalışılırdı. Ama çok sıkı bir eğitim vardı. Öğrencinin devamsızlık hakkı vardı ama devam etmemek ellerinde değildi. Sınıfta bırakırdık, çok katıydı bizim tutumumuz. O dönemde yetişmiş öğrencilerimiz şimdi öğretim elemanıdır. Sıkı yetiştirmenin sonucunda bugünkü mevkilerine ulaşmışlardır.

- Okulumuz kurulurken herhangi bir müzik eğitim kurumu örnek alındı mı?

İstanbul Teknik Üniversitesi'nin uyguladığı sistemden faydalandı. Bunlara yerel ihtiyaçlar da eklendi. Bu da o dönem için çok normaldi çünkü derneklerden edindiğimiz bilgiler dışında hiçbirimizin Türk müziği hakkında yoğun bir bilgisi yoktu. Usta çırak modeliyle gelişmiş bir birikimimiz vardı.

- Konservatuarımızın kuruluş yıllarında görev alan bir Öğretim Elemanı olarak, o zamanki ve bugünkü Türk Müziği eğitim sistemi ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Benim gördüğüm en büyük fark şu; Türk müziği konservatuarının kuruluşunda bizim asıl amacımız; Türk milli eğitimine, Türk müziğini bilen öğretmenler yetiştirmektir. Bunun için eğitimi verilen pedagojik dersler vardı. Şimdi işte gerileme bu noktada. Çocuklar mezun oluyor ve ne yapacağını bilemiyor. Mezun olanlar var ama iş alanı yok. Devlet koro açmıyor, orkestra açmıyor. Orada akademik bilgilerle donatılan insanlar bir çalgıci seviyesine terk ediliyor, barların zararlı havasına, düğün sahiplerinin insafına terk ediliyor. Bunlar, müziğin eğitimini almış kültürlü insanlarımız. Ülkeye gerekli hizmeti verecek alan bulamıyorlar. Oysaki yetişmeleri de çok pahalıya mal oluyor. Bence gerileme burada. Onun dışında repertuarda ve icrada çok büyük değişimler yok. Rast yine rast okunur, hüzzam yine aynı şekilde icra edilir. Biraz pes oldu, biraz tiz oldu münakaşaları zaten yıllarca devam edecektir.

- Okulun kuruluşundan bu yana Türkiye'de sosyal hayatta birçok değişim gerçekleşti. Bu değişimler okulun sanat anlayışını nasıl etkiledi ve bunun okulumuza yansımaları neler oldu?

Türkiye'nin geçirdiği ekonomik krizleri düşünürsek ülkenin oldukça yoksullaştığını söyleyebiliriz. İşsizlik ve büyük şehirlere göçler artış gösterdi. Büyük şehirlere göç eden insanlarımız da bu ülkenin sahipleri olmalarına rağmen çok yabancı kaldılar. Bu kültüre uyum sağlayamadılar ve kendi kültürlerini getirdiler. Bu arabesk dediğimiz yaşantının; müzik, resim, heykel, hatta fıkralara yani bütün sanat hayatına yansımaya sebep oldu. Arabesk sanat doğdu. Bu olay özellikle son sekiz yılda büyük artış gösterdi. Benim politikayla ilgilim yok ama gördüğüm şu; ekonomik politikada büyük bir sermaye kayırımı vardır. Onun için sanat okullarımıza da gereken destek sağlanamamaktadır. Bu da sanat anlayışında büyük bir arabeskleşme yaratmaktadır. Olay şu; şimdi siz sanat müziği öğreniyorsunuz ama piyasanın ihtiyacı bu değil. Ben pedagojik derslerde de söyledim, öğrencinin öğrendiği müzik hayata aktarılabilirdir.

- Okulumuz kurulmadan önce de İzmir ve çevresinde farklı çatılar altında Türk müziği eğitimi verilmekteydi. Bunlarla karşılaştırıldığında, Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuarı'nda eğitim almanın avantajları ya da dezavantajları nelerdir?

Avantajları sayılamayacak kadar çok. Dış imkânlarla insan kendini ne kadar geliştirebilir? Belki bir ud çalmak öğrenilebilir. Belki de birkaç makam öğrenilebilir. Bu çalan hicaz, bu hüzzam diyebilecek kadar. Bizim anlatmaya çalıştığımız bu değil. Bu

kültürün tamamı önemlidir. Musiki kültürünün tamamıdır. Şimdi bir düşünün; 60-65 yaşlarında enstrüman çalamıyorsunuz ama müthiş bir kültürünüz var, kitap yazıyorsunuz, konferans veriyorsunuz. Dolayısıyla hala yararlanıyorlar sizden, ne kadar güzel değil mi? Tabi derneklerin de çok büyük faydası var. Dernekler Türk Müziği'ni ayakta tuttular. Onların da hizmeti çoktur bu alanda ve hala devam etmektedir. Konservatuar sınavlarının kazanamayanlar, bu derneklerde o sanatı icra etmeye çalışıyorlar. Konservatuar okumak hevesini yaşayamamış insanlara çare oluyor bazen dernekler. Emekli bir albay düşünelim mesela. Hep isteyip hiç konservatuara girememiş. Şimdi bir fırsat yakalamış oluyor. Onlar da derneklerde nefesleniyorlar. Yani derneklerin faydası da inkâr edilemez. Ama neydi dezavantajı; akademik insan yetiştiremeyişi. Konservatuarın avantajı ise en az on yıl bu ülkeye öğretmen yetiştirmiş olmasıdır. İzmir Devlet Orkestrası'na yüzlerce eleman kazandırdı. Şimdi veremiyor gerçi. Peki neden? Tüm kadrolar dolmuş durumda. 50 kişilik korolar 150 kişi oldu. İşte bu noktada da konservatuarın dezavantajı artık bir meslek garantisi verememesidir. Meslek derken enstrüman çalmak anlamında değil tabi, kadrolu bir meslekten söz ediyorum.

- Günümüz koşullarında Türk Müziğinin farklı ortamlardaki icrası devam ediyor. Türkiye'de Devlet Türk Müziği Konservatuarlarına ve diğer Türk müziğiyle ilgili kuruluşlara baktığınızda, Türk Müziğinin geldiği seviyeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çok üzülerek söylüyorum Türk Müziğinin kalitesi ve seviyesi, rant sağlamak uğruna düşürüldü. Eski dille konuşacak olursak bizim sazandelerimiz, hanendelerimiz para kazanmak için tavrı, üslubu, ritmi, makamı bozdukça bozdular. Artık çalgısal müzik dinleyemiyoruz. Ciddi bir müziği oturup 40 dakika dinleyecek sabır kalmadı insanlarımızda. Diyorlar ki müzik çalsın, hareket olsun da ben kalkıp oynayayım. Normalde cenaze merasimi için çalınan bir parçayla oynayabiliyor bizim halkımız. Garip. Yani sözlerini söylemeyin, çalgısal müziğini çalın hemen oynarlar.

- Konservatuar eğitimci ve öğrencilerine önerileriniz nelerdir?

Şimdi bir insan olarak mı nasihat edeyim yoksa eğitimci olarak mı? Bu çok önemli bir ayırım. İnsan olarak nasihat etmek gerekirse ne yapıp edin kendinizi geliştirin. Enstrümanınızda iyi olun, bir an önce para kazanın derim. Çünkü ne yazık ki hayat rızıktan ibaret. O yoksa hayat yoktur. Ama aynı zamanda bir eğitimci olarak da söyleyeceğim bir şey var; aç kalsanız da iyi bir sanatçı olun. Sanattan ödün verilmez. İkisinin ortası yok mu? Tabi ki var. Gece çalışıp para kazanılır gündüzde derslere gidilir. Ben eskiden öğrenciyken Ankara'da geceleri barlarda çalışmak zorundaydım, param yoktu. Sabaha karşı saat 04.00 civarında bitiyordu işim. 4 saat uyuyup sabah 08.30'daki derse yetişiyordum. Okulu birincilikle bitirdim. Bu mümkün. Bazen bazı şeylerden fedakârlık yapmak gerekebiliyor. Az uyuyup çok çalışmak gibi. Benim öğrencilere temennim derslerini çok sıkı tutmalarıdır. Eğitimcilere temennim ise formasyon eğitiminin en kısa sürede tekrar uygulamaya alınmasını sağlamalarıdır. Konservatuarların öncelikli hedeflerinden biri müzik öğretmeni yetiştirmek olmalıdır. Bu söyleyişi hazırladığınız için teşekkür ederim. O kurumdan ayrılısak da eğitim

sevdası daima içimizde var. Unutmayalım ki bir baba nasıl evladını gözlemlerse, emekli eğitimciler de hizmet verdikleri kurumları öyle gözlemler. Sevgiler.

Yrd. Doç. Dr. CENGİZ AYDIN ile Yapılan Görüşme

- Kendinizi tanıtır mısınız?

Ben Yrd. Doç. Dr. Cengiz AYDIN. 1940 yılında Sivas'ın Zara kazasında doğdum. İlk tahsilimi Sivas'ta yaptım. Öğretmen okulu mezunuyum. İlkokul öğretmenliği görevim de vardı ama yapamadım. Tekrar yüksekokula devam ettim. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi Bölümü mezunuyum. Birkaç yıl MEB bünyesinde liselerde çalıştıktan sonra, Manisa Spor Akademisine, Halk oyunları öğretmeni olarak atandım. Daha sonra yüksek lisans ve doktora yaptım. Ege Üniversitesi Spor Yüksekokuluna Halk Oyunları Öğretim Görevlisi olarak atandım. Oradan emekli olduktan sonra EÜ D.T.M.K. Halk Oyunları Bölümü kurucu başkanı oldum. Şu an halen Ege Üniversitesi Etnografya Müzesi ve Arşiv Evinde görevimi sürdürmekteyim.

- Hangi yıllar arasında konservatuarda görev yaptınız?

1989 yılında Halk Oyunları Bölümümüz açıldı. Temel Bilimler bölümü ilk mezunlarını o sene verdi. Ben konservatuarda aşağı yukarı 20 sene çalıştıktan sonra yaş haddinden emekli oldum.

- Konservatuvarımızın kuruluş süreci ve amacı hakkında bilgi verir misiniz?

Yanlız hatırlamıyorsam 1985 yılında Temel Bilimler Bölümü açıldı. 1989'da da diğer bölümler açıldı. Türkiye'de bu alandaki ilkokul İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuarıydı. İzmir gibi büyük ve sanatı seven bir şehirde konservatuvarın gerekliliği hissedildi ve Ege Üniversitesi bünyesinde konservatuvarımız açıldı. Kuruluş amacı; Türk Müziğini, Türk Halk Oyunlarını, Çalgı yapımını geçmişten günümüze aktarılan geleneksel yapıyı bozmadan, bilimsel olarak gençlerimizin yetişmesini sağlamaktı. Ayrıca bu alanlarda okulumuzda da ihtiyaç duyulan akademisyen açığını gidermek ve aynı zamanda radyo ve bakanlığa kaliteli sanatçılar yetiştirmektir.

- Dünden bugüne konservatuvarın gelişimi-değişimi hakkındaki fikirleriniz nelerdir?

Dünden bugüne bakacak olursak, evvela okulumuzun teknik araç ve gereçleri yoktu. Birçok eksikleri vardı. Onları şu anda tamamladığımızı düşünüyorum. Kendi yetiştirdiğimiz öğrencilerimizin de katkılarıyla eğitim kadromuz da tamamen oluştu. Şu anda öğrencilerim arasında görev yapan hocalar 10-15 yıldır görevlerini sürdürüyorlar. Öğrencilerimiz de bu hocalarımızla gayet sistemli bir eğitime girmiş oldu. Eğitim açısından da geçmişten çok daha iyi yerlere geldik. Ama yine de alanımızda bir hayli eksiklikler var. Onlar da zamanda tamamlanacak kanısındayım. Durum bana göre iyiye gidiyor.

- Okulumuz kurulurken herhangi bir müzik eğitim kurumu örnek alındı mı?

Okulumuz kuruluş aşamasında daha evvelde belirttiğim gibi ilk ve tek bölüm olan İTÜ Konservatuari'nin eğitim programını örnek aldı. Bununla beraber programın dışında, tarafımızca gerekliliğini hissettiğimiz dersler de eklendi. Böylece eğitim programımızın işlevselliği bir süre İTÜ Konservatuari ile paralel devam etti.

- Konservatuarımızın kuruluşunun ilk yıllarında görev alan bir öğretim elemanı olarak, o zamanki ve bugünkü Türk müziği eğitim sistemi ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Eğitim sistemimizde bir değişiklik olduğunu sanmıyorum. Benim çalıştığım yıllardan günümüze değin yenilikler oldu. Bu alana başlayan ve görev alan hocalarımız boşlukları doldurdular. Bugün daha iyi bir öğretim kadrosunun olduğunu düşünüyorum. İlk yıllarda yetiştirdiğimiz öğrenciler zorluklar içerisinde eğitim aldılar. Bu zorluklar içerisinde dahi önemli başarıların elde edildiğini düşünüyorum. Yetiştirdiğimiz öğrenciler koroların ve radyoların kaliteli sanatçıları oldular. Bundan sonra da daha iyiye gideceğine inanıyorum.

- Okulumuzun ilk yıllarında karşılaşılan materyal sıkıntıları nasıl aşıldı?

Eğitimimizde her şey materyale dayalı olduğu için eksiklerimiz çoktu. Sınıfların izolasyonu yapılmadığından, dersliklerde sesler birbirine giriyordu. Halk Oyunları Bölümü'nün küçük bir sınıfı vardı. Bugün ise 4 adet büyük salonumuz, ayrıca her bölümün ayrı binaları oldu. Eğitim materyalleri büyük çoğunlukla temin edildi. Okulumuzun materyal sıkıntısını bölümümüzde düzenlenen ücretli konserler, halk oyunları gösterileri ve çalgı yapımın sağladığı çalgı satışı olanaklarını kullanarak, döner sermaye yolu ile gidermeye çalıştık. Zannediyorum ki büyük oranda da başarılı olduk.

- Okulun ilk yönetim kadrosu oluşturulurken görev dağılımı nasıl yapıldı?

TRT'den, çeşitli üniversitelerden ve korolardan hocalar alındı. Mustafa Hoşsu, Hamit Çine ve Toygun Dikmen gibi, kurumlardan emekli hocalarımızdan okulumuzda istifade ettik. Kadro sıkıntısı çekiyorduk. Sayımız oldukça azdı. İlk mezunlarımızdan çıkış yapan öğrencilerimizin bir kısmını araştırma görevlisi olarak okula aldık. Şu anda öğrencilerimiz o günden bu güne hocalık görevlerini sürdürmektedirler. Bunun dışında kadro sıkıntısı olduğunu düşünmüyorum.

- Okulun kuruluşundan bu yana Türkiye'de sosyal hayatta birçok değişim gerçekleşti. Bu değişimler okulun sanat anlayışını nasıl etkiledi ve bunun okulumuza yansımaları nasıl oldu?

Hocalarımızın düşüncelerinde bir değişim yoktu aslında. Ama öğrenciler geleceğe dönük olarak Türk müziğinden uzaklaşmak zorunda kaldılar. Çünkü piyasada yapılanlar popüler kültüre dayalıydı ve geçim derdi onları bu noktalara sürükledi. TV'de kanallar arttı, yayınlar çoğaldı. Farklı türde müzikler yer aldı. Bu da öğrencilerimiz arasında olumsuz yönde bir etkileşime sebep oldu.

- Okulumuz kurulmadan önce de İzmir ve çevresinde farklı çatılar altında Türk Müziği eğitimi verilmekteydi. Bunlarla karşılaştırıldığında, Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuarında eğitim almanın avantajları ya da dezavantajları nelerdir?

Biz tam anlamıyla profesyonel eğitim veren bir yüksekokul olduk. Çok kaliteli öğrenciler yetiştirdik. Türk müziği eğitimi alan öğrencilerimiz pek çok koroya büyük destekler sağladı, dinamo görevini üstlendi, seviyelerini yükseltti. Okulumuzda eğitim almanın herhangi bir dezavantajının olduğunu düşünmüyorum. Çünkü hem meşk sistemi, hem de akademik olarak müzik eğitimi veriliyor. Bu da olumsuzlukları ortadan kaldırıyor. İstisnai olarak sadece şunu söyleyebilirim. Bir derste, derslik içerisinde 30 öğrenci olmamalı, aksine 1 öğrenciye farklı branşlarda 3 hoca düşmeli ki daha verimli ve kaliteli öğrenciler yetiştirilebilsin.

- Günümüz koşullarında Türk müziğinin farklı ortamlardaki icrası devam ediyor. Türkiye’de Devlet Türk Müziği Konservatuarlarına ve diğer Türk müziğiyle ilgili kuruluşlara baktığınızda, Türk Müziğinin geldiği seviyeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türk müziğinin yok olacağı söylentileri ve duyularına karşılık biz hep Türk müziğinin talebinin arttığını ve yaygınlaştığını, bundan sonra da yaygınlaşacağını savunduk. Nitekim de öyle oldu. Geleneksel sazlarımızın varlığından haberdar gençlerimiz yetişti, hatta farklı türler kullanılarak çağdaş hale getirildi. Bence yapılan çalışmalar olumlu sonuçlar veriyor.

- Konservatuar eğitimci ve öğrencilerine önerileriniz nelerdir?

Çok çalışmak. Çok çok çalışmak. Değişik bölümlerdeki eğitimciler ve öğrenciler, okulumuzun erken kapanmasından yakınıyorlar. Geç saatlere kadar çalgı sesleri duymak istediklerini öğrendim. Bana göre öğrenciler ve eğitimciler çok daha çalışmalılar. Alanımız, Anadolu’daki kültür mozaiğini çepeçevre sardığı için araştırılacak pek çok konu mevcut. Tüm bunların değerlendirmeye alınması eğitimcilerimizin ve öğrencilerimizin görevi olmalıdır.

Prof. BERRAK TARANÇ ile Yapılan Görüşme

- Kendinizi tanıtır mısınız?

Prof. Berrak Taranç. 1962 İzmir doğumluyum. 1979’da İstanbul Çamlıca Kız Lisesi’ni bitirdim. Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü’nden 1983’te mezun oldum. Aynı üniversitede Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde Müzikoloji alanında Yüksek Lisans yaptım ve Sanatta Yeterlilik unvanı aldım. 1984’te Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı’nda Öğretim Görevlisi olarak akademik yaşamıma başladım. 1990 yılında Müzikoloji dalında Yardımcı Doçent ve yine aynı dalda 1997 yılında Profesör oldum. 1985’te Müzik Ansiklopedisi’ne “Türkiye’de Film Müziği” maddesini hazırladım. 89’da Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’nde “İki Çağdaş Besteci Necati Gedikli-Turgut Aldemir” isimli

araştırma projesi yayımladım. 1992-99 yılları arasında "EÜ. D.T.M.K Çalgı Yapım Bölüm Başkanlığı yaptım. 1995 yılından beri MESAM üyesiyim. 1996 yılında "Voice of Izmir" topluluğunu kurdum. Topluluk için söz ve besteler yazdım. 1997-2000 yıllarında bu topluluk ile UNESCO tarafından düzenlenen I./II. İki Denizin Yaratıcı Kadınları Festivali Akdeniz-Karadeniz" festivallerine katıldım. "Fokai Kayalıklarında Sirenaların Sesi" şarkısının sözleri ile Ege Kadın Dayanışma Vakfı tarafından 1998'de "Biz Şiiriz" adlı yarışmada "Jüri Özel Ödülü" aldım. 1999'da "Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali"nde "Tangolarla Yalnız Bir Kadın Neveser Kökteş" adlı senaryoyla en iyi belgesel film ikincilik ödülü aldım. 2001'de "Anadolu Uygarlıklarının Mitolojik Öykülerinin Günümüzde Türk Müziği ile Sentezi, Kadın, Dostluk, Sevgi, Barış Temaları ile Voice of Izmir" isimli projesi ile EÜ Bilimsel Araştırma Uygulama Merkezi (EBİLTEM) sosyal bilimler kategorisinde "Mansiyon" ödülü aldım. Aynı yarışmada 2003 yılında "Eğitilebilir ve Oistik Özelliği Olan Çocukların Rehabilitasyonlarında, Müzik ile Resim Yetisinin İletişim Aracı Olarak Kullanılmasında Sosyal Çevre Oluşturma Süreci" isimli proje ile birincilik ödülü aldım. EÜ Araştırma Fon Saymanlığı 04-DTMK/002 proje numarasıyla "Avrupa Birliği Akdeniz İşbirliği (MEDA) Çerçevesinde Yaşayan Akdeniz Müziklerinin Kökenlerinin Araştırılması (Türkiye-Yunanistan)" isimli projeyi 2007 yılında tamamlayarak 180 dakikalık belgeseli DVD'si ile birlikte yayımladım. Mevlana Yüce Vakfı tarafından "Dünya Barışı" ödülünü ve iki yıl önce "EÜ Bilimsel Onur" ödülünü aldım. 2002 yılında EÜ D.T.M.K'na Doçent olarak atandım. Aynı yıl, "Winds of Rembetiko" isimli Klarinet Konçertom, "Yerel Gündem 21 Kentleri I. Ulusal Kadın Etkinlikleri Festivali"nde İzmir Sanat'ta seslendirildi. 2002-2004 yılları arasında Temel Bilimler Bölümü Türk Sanat Müziği Anasanat Dalı Başkanlığı yaptım. 2003'ten 2009'a kadar "Orta Öğretim Alan Öğretmenliğinde Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Anabilim Dalı Başkanlığı yaptım. Birçok kısa, belgesel, uzun metrajlı filme ve reklam filmlerine, tiyatro ve çocuk tiyatroları için özgün müzik yaptım. "Ege Bölgesi'nde Yaşayan Halk Müziği Ezgileri, Zeybekler ve Elli Altı Ezginin Çeşitli Yönleriyle Kataloglanması" (1988), "Film Üzerine Denemeler" (Kuram ve uygulama, 2001), "Müziğe Yazınsal Dokunuşlar" (Bildiri 2001), "Voice of Izmir" (Belgesel, 2001), "Operet Kralının Gizli Dünyası Muhlis Sabahattin" (2005), "İki Kıyının Müziği Akdeniz Müziğinin Türk ve Yunanlı Kökenleri - Kültürel ve Analitik Çalışma" (2007) adlı kitaplarım var. 2005'te Fransız, Alman ve Türk ortak yapımı olan "Bazıları Onlara Levanten Diyor" isimli belgesel film için özgün film müziği tasarladım. Bu filmin "Levanten İzmir" isimli şarkısını Yunan sanatçı Stathis Oulkeroglou'nun yönettiği Agios Stefanos Kadınlar Korosu tarafından Yunanistan'da seslendirildi. Aynı filmin "Levantenlerin Şarkısı" isimli ezgisi, Aytül Büyüksaraç tarafından uluslararası festivallerde Türkiye'nin Renkleri grubu eşliğinde seslendirildi. Pek çok makalem ve uluslararası sempozyumlarda bildirilerim basılmış durumda. Bu sempozyumlarda bilimsel kurullarda da görev aldım. 2011'de bestelerim Adnan Saygun Kültür Sanat Merkezi'nde Aytül Büyüksaraç ve Gökhan Koç tarafından seslendirildi. 2009'da Yunanistan'da Pan Helen Koral ve Orkestral Topluluğu'nun "Onur Üyeliği" ödülünü Atina'da aldım. Halen EÜ Etik Kurul üyesiyim. Pek çok uluslar arası ve ulusal derginin hakemler kurulunda görev almaktayım.

- Hangi yıllar arasında Konservatuar'da görev yaptınız?

1984 yılında göreve başladım. Halen devam etmekteyim.

- Konservatuarımızın kuruluş süreci ve amacı hakkında bilgi verir misiniz?

Konservatuarımız 1984 yılında resmen kuruldu. Kuruluş amacı, Türk müziğini geleneksel olarak öğretebilmek ve Türk müziği konusunda çağdaş çalışmalara yönelik yeni projelere açık aydın bir gençlik yetiştirebilmektir. Sonuç olarak Türk müziği konusundaki tüm yetkin çalışmalarda katkıda bulunabilecek bir nesil yetiştirebilmek konservatuarımızın amacıdır.

- Dünden bugüne konservatuarın gelişimi değişimi hakkında fikirleriniz nelerdir?

Konservatuarımız kuruluş aşamasında pek çok teknik yetersizlikler için-deydi, fakat tüm bunlara karşın, olumlu yönde eğitim verilen bir kurum olarak, her zaman müzik alanında ciddiyetini ve ağırlığını korudu. Zaman içinde bu teknik yetersizlikler nispeten giderildi ve şu anda çağdaş eğitim sistemine uygun bir duruş sergileyebilmektedir. Yalnız halen ses yalıtımıyla ilgili genel problemlerimiz var. Binalarımızda da bazı eksiklikler bulunmaktadır.

- Okulumuz kurulurken herhangi bir müzik eğitim kurumu örnek alındı mı?

Sanırım İstanbul Teknik Üniversitesi'nin Türk Müziği Konservatuarı örnek olarak alındı.

- Konservatuarımızın kuruluşunun ilk yıllarında görev alan bir öğretim elemanı olarak, o zamanki ve bugünkü Türk müziği eğitim sistemi ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Okulumuzun kuruluşunda TRT'de çalışmış ve Türk müziği için önemli işler başarmış isimler görev almıştır ki bu eğitimcilerin yetiştirdiği öğrenciler bugün Konservatuarın eğitim kadrosunu oluşturuyor. Bu durum konservatuarımız için çok önemli bir kazançtır. Bu eğitimciler, akademik kariyerlerini de ilerleterek Türk müziği eğitim sistemini üniversal bir çığaya taşıdıklarına inanıyorum.

- Okulun ilk yıllarında karşılaşılan eğitim materyali sıkıntıları nasıl aşıldı?

İlk yıllarda en ufak bir gelir bile müzik ile ilgili alanlara kullanıldı. Eğitimciler çok büyük özverilerle kendi eğitim materyallerini okula getiriyorlardı. Eğitim için özverili olmak, sanki eğitimciler arasında yapılmış gizli bir anlaşmaymış gibi olunca, tüm zorluklar zaman içinde aşıldı.

- Okulun ilk yönetim kadrosu oluşturulurken görev dağılımı nasıl yapıldı?

Okulun ilk yönetim kadrosunda Rektörümüz Sayın Refet Saygılı müdürümüzüzdü. Müdür yardımcılarımız, Turan Toper ve Dr. Ayhan Sökmen'di. O dönemde müzik alanında akademik bir kadronun olmayışından dolayı bazı hassas durumlar yaşanmış olabilir. Fakat bizler o kadar gençtik ki, bu dönemde büyüklere saygımızdan dolayı ve onların olumlu yönde yöneticiliklerinden dolayı hiçbir sorgulamada bulunmadan ve zorluk yaşamadan geçiş dönemi olarak atlattık.

Sonuçta çok iyi öğrenciler yetiştirdik. O dönemki öğrencilerimizin çoğu şu anda okulumuzun yönetim kadrosunu olumlu yönde temsil etekte ve akademik kariyerlerini de ilerletmektedirler.

- Okulun kuruluşundan bu yana Türkiye’de sosyal hayatta birçok değişim gerçekleşti. Bu değişimler, okulun sanat anlayışını nasıl etkiledi ve bunun okulumuza yansımaları nasıl oldu?

Sosyal hayattaki tüm değişim ve gelişimler direkt olarak müziğe yansır. Bizde de okulumuzdaki eğitimci ve öğrencileri bir araya getirebilmiştir. Bu birliktelikten çok olumlu projelere doğru yol alınabildi. Örneğin ben, “Voice of Izmir” grubumla o zamanki öğrencilerim ve öğretim görevlileri ile UNESCO’nun Selanik’teki festivalinde 1997 ve 2000 yıllarında iki kez yer alarak Türkiye’yi müzik alanında temsil edebildik. Uluslararası platformda ve festivalde film müziği alanında ismimizi duyurabildik. Halk oyunları bölümümüz de dünya çapında ismini duyurdu. Pek çok eğitimci ve öğrenci koroları, Türk müziği toplulukları ve özgün eserleriyle yurt içi ve yurt dışı faaliyetleriyle okulumuzu en iyi şekilde temsil edebildiler. Pek çok alan çalışmasında, öğrenci ve eğitimci birlikteliğiyle çok olumlu veriler bir araya getirilebildi. Çalgı Yapım Bölümü, pek çok ulusal ve uluslar arası sergilere imza atabildi. Bunlar müzik ve konservatuar adına çok olumlu çalışmalardır.

- Okulumuz kurulmadan önce de İzmir ve çevresinde, farklı çatılar altında Türk müziği eğitimi verilmekteydi. Bunlarla karşılaştırıldığında, Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuarı’nda eğitim almanın avantajları ya da dezavantajları nelerdir?

Okulumuza eğitimci olarak gelen pek çok eğitmenin, farklı Türk müziği eğitimi veren kurumlarından seçilmesi, bence rastlantı değildi. Biz Batı müziği eğitimcileri bile çok farklı kurumlardan geliyorduk. Bu durum, okul için çok büyük bir avantajdı. Öğrenciler her yönden farklı eğitime, bakış açısına sahip eğitimcilerle eğitimlerini alarak çok yönlü gelişimlerini tamamladılar diye düşünüyorum. Başka kurumlar için dezavantaj olarak düşünülen farklı çatılardan bir araya gelme olgusunu konservatuarımız avantaj olarak kullanabilmiş ve değerlendirmiştir. Şu anda en çok yayın yapan konservatuarlar içinde yer alamızda bu sözlerimin en güzel kanıtıdır. Ayrıca pek çok yurt içi ve yurt dışı konserlerimizle de konservatuarımızı olumlu yönde temsil etmemizi bu çok çeşitli ve çok yönlü eğitimci kadrosuna borçluyuzdur diye düşünüyorum.

- Günümüz koşullarında Türk müziğinin farklı ortalandaki icrası devam ediyor. Türkiye’de Türk Müziği Konservatuarlarına ve diğer Türk müziğiyle ilgili kuruluşlara baktığımızda, Türk müziğinin geldiği seviyeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Günümüzde Türkü Barlar dâhil olmak üzere Türk müziği pek çok değişik ortamlarda seslendiriliyor. Bence bu ortamların kalitelileri, eğitimli olan müzikçilerin eğitimlerine ters düşmeyecek şekilde duruş sergilemeleriyle artacaktır. Maddiyatın ön planda olduğu ortamlarda tabii ki Türk müziği açısından olumsuz bazı gelişmeler görülmektedir. Türk müziğinde çok güzel örnekler olmakla birlikte post modern eğilimler ve globalleşmenin etkilerini görmemek mümkün değildir. Tüm bu olumsuzluklar konservatuarda eğitim görenlerin sayılarının artmasıyla engellenecektir.

- Konservatuar eğitimci ve öğrencilerine önerileriniz nelerdir?

Konservatuarımızın 27 yıllık eğitimcisi olarak, buradaki pek çok eğitimcinin de hocası olarak onlara önerim, önce öğrencilerine müziği sevdirmeleri ve öğrencilerin her birinin ayrı bir değer olduklarını onlara hissettirmeleri gerekir. Müzik, sevgi, disiplin, özveri ve bilgiyle desteklediği sürece gerçek değerine ulaşacak ve kendisinden ödün vermeyen bireylerle hak ettiği seviyede olacaktır. Öğrencilerimize önerim ise Konservatuarımızın ilkeleri ve kriterlerine uygun davranış ve duruş sergilemeleri yönünde olacaktır. Ben bir eğitimci olarak öğrencilerimizin bizleri en iyi şekilde temsil edebilecek donanımlarla okulumuzdan mezun olduklarına inanıyorum. Çünkü son yıllarda okulumuzda sempozyumlar da düzenlenmekte, müziğin icrası kadar kuramı üzerinde de yoğun çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca pek çok öğrencimiz kendi bestelerini sunabilmektedirler. Örneğin; 2011 yılında gerçekleştirdiğimiz "Deste Deste Beste" projesi, öğrencilerimiz müzik alanındaki yaratıcılıklarını da sergilemek adına önemli bir çalışmadır.

